

LUONNONHAITTAUKORVAUKSEN SITOUMUSEHDOT 2006

1 TUKIKELPOISUUSPERUSTEET

1.1 Sitoutuminen

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa tässä tarkoitettujen ehtojen täyttävälle viljelijälle edellyttäen, että tämä on toimittanut kirjallisen lomakkeella 101 B olevan sitoumuksen viimeistään 28.4.2006 sen kunnan maaseutuelinkeinoveranomaiselle, jonka toimialueella maatalon talouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, hakemus on toimitettava sen kunnan maaseutuelinkeinoveranomaiselle, jonka alueella pääosa maatalon pelloista sijaitsee. Postitse palautettu hakemus katsotaan oikeaan aikaan toimitetuksi, jos se on leimattu postissa edellä mainitulle toimivaltaiselle veranomaiselle osoitettuna kyseisen vuoden viimeisenä hakupäivänä tai aiemmin.

Viljelijä sitoutuu luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen antaessaan viideksi vuodeksi viljelemään vähintään 3 peltohehtaarin tilaa ohjelmakauden 2000 - 2006 mukaisen luonnonhaittakorvauksen ensimmäisestä maksupäivästä lukien.

1.2 Viljelijä

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa viljelijälle. Viljelijällä tarkoitetaan maa- tai puutarhataloutta harjoittavaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmää riippumatta siitä, mikä on ryhmän ja sen jäsenien oikeudellinen asema.

1.3 Ikä

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa viljelijälle, joka on tai jonka puoliso on sitoumuksen antamista edeltävän vuoden joulukuun 31 päivänä vähintään 18 -vuotias, mutta ei yli 65-vuotias. Alle 18 -vuotiaalle voidaan maksaa luonnonhaittakorvausta vain, jos hän on solminut avioliiton tai jos hän harjoittaa maataloutta yhteisömistajana yhdessä vanhempiansa tai heistä jommankumman kanssa taikka jos luonnonhaittakorvauksen myöntämiseen on muita erityisiä syitä. Puolisoilla tarkoitetaan aviopuolisoita ja avioliitonomaisissa olosuhteissa eläviä, tuloverolain (1535/1992) 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuja henkilöitä.

Jos kysymys on useamman viljelijän yhdessä harjoittamasta maatalaloudesta tai yhteisömuodossa harjoitettavasta maatalaloudesta, voidaan luonnonhaittakorvausta maksaa sillä edellytyksellä, että näiden osalta vähintään yksi kohdassa 1.5. tarkoitettujen asumisvaatimuksen täyttävä viljelijä, yhtiömies, jäsen tai osakas täyttää ikää koskevan edellytyksen. Ikäedellytys ei koske julkisoikeudellista yhteisöä, yhdistystä, säätiötä, koulutilaa ja vankilatilaa.

1.4 Vähimmäispinta-ala

Viljelijällä on oltava hallinnassaan vähintään kolme (3) hehtaaria tuki- ja viljelykelpoista peltoa koko sitoumusajan. Pellolla sijaitsevat maatalouden ympäristötuen erityistukisopimuslohkot luetaan vähimmäispinta-alaan, jos kyseiset peruslohkot on ilmoitettu ja hyväksytyt tukikelpoiksi.

Ne tukikelpoiset lohkot, jotka ovat kasvinvuorottelusta johtuen yhtenä sitoumusvuotena toisen sitoumuksen antaneen viljelijän hallinnassa, voidaan laskea lohkoa pääsääntöisesti hallitsevan viljelijän vähimmäispinta-alaan. Em. tapauksessa lohkojen vaihtoa on haettava erikseen kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoveranomaiselta, joka tekee päätöksen vaihdon hyväksyttävyydestä. Luonnonhaittakorvaus maksetaan tällöinkin tukikelpoista lohkoa viljelevälle.

Jos vähimmäispinta-ala koskeva ehto ei enää täyty, sitoumus päättyy, mikä voi aiheuttaa jo maksettujen tukien takaisinperinnän koko sitoumusajalta.

1.5 Asumisvaatimus

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa viljelijälle, joka asuu maaseutuyrityksen sijaintipaikalla tai sellaisella etäisyydellä siitä, että yritys tulee asianmukaisesti hoidetuksi huomioon ottaen muun muassa eläinsuojelulain (247/1996) säännökset. Kotieläintuotantoa harjoittavan viljelijän on asuttava sellaisella etäisyydellä eläinten pitopaikasta, että eläinten hoidossa, valvonnassa ja ruokinnassa ei esiinny laiminlyöntejä. Jokaisen luonnonhaittakorvaukseen sitoutuneen viljelijän on kuitenkin asuttava maaseutuyrityksen sijaintipaikalla tai maaseutuyrityksen sijaintipaikasta sellaisella etäisyydellä, että peltojen viljely tulee hoidetuksi 3. kohdassa selvitetyn tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön mukaisesti.

Asumisvaatimus ei koske julkisoikeudellista yhteisöä, yhdistystä, säätiötä, koulutilaa ja vankilatilaa.

2 PINTA-ALAMUUTOKSET

2.1 Sitoumuksenalainen pinta-ala

Sitoumuksen ehtoja on noudatettava koko maatalon alueella. Jos viljelijän hallinnassa olevan peltoalan osalta tapahtuu muutoksia, näistä muutoksista on ilmoitettava vuosittain kunnan maaseutuelinkeinoveranomaiselle. Muutoksella tarkoitetaan myös jäljempänä selvitetyn tukikelpoisen lohkon poistamista viljelystä.

2.2 Tukikelpoinen lohko

Tukikelpoiseksi voidaan hyväksyä peruslohko, joka on viljelykelpoinen 1.6. ensimmäisenä sitoutumisvuonna tai joka tulee viljelijän viljelykseen seuraavina sitoumusvuosina jäljempänä selvitetyn mukaisesti ja jota haetaan tukikelpoiseksi lohkoksi. Tukikelpoiseksi haettavien lohkojen tulee pääsääntöisesti pysyä viljelijän hallinnassa ja viljelyksessä koko sitoumuskauden ajan.

Peruslohko, joka on peltoa, on tukikelpoinen ja sen osalta voidaan maksaa luonnonhaittakorvausta, kun sitä on haettu ensimmäisenä sitoutumisvuonna tukihakemuksella tukikelpoiseksi ja se on tuolloin viljelykelpoista sekä ilmoitettu joko viljelyksessä olevaksi pelloksi, velvoitekesannoksi, viljelyyn liittyväksi kesannoksi, hoidetuksi viljelemättömäksi alaksi tai tilapäisesti viljelemättömäksi pelloksi. Tukikelpoiseksi voidaan hyväksyä myös viljelyksessä olevalle pellolle perustettu voimassaolevaan maatalouden ympäristötuen erityistukisopimukseen sisältyvä ala, joka ei ole

enää viljelykäytössä. Tukikelpoisiksi haettavien lohkojen on oltava viljelykelpoisia ko. vuonna viimeistään 1.6. Tukikelpoiseksi on haettava aina olemassa olevaa koko peruslohkoa, ei vain osaa siitä.

Vuonna 2006 tukikelpoisiksi hyväksytään vain ne lohkot, jotka olivat tukikelpoisia vuonna 2005 sekä alempana kohdan 2.3 alakohdissa 2 ja 3 tarkoitetut lohkot.

Tukikelpoiseksi hyväksytään tilapäisesti viljelemätön lohko. Tilapäisesti viljelemättömäksi hyväksytään peltolohkot, jotka ovat viljelykiertokesantona tai viljelemättä lantapatterin tai muun vastaavan tilapäisen syyn perusteella. Tilapäisesti viljelemättömäksi ei hyväksytä alueita, jotka eivät ole vielä olleet viljelykäytössä tai jotka ovat pysyvästi poistettu viljelystä.

Pysyvästi viljelemättömäksi ja viljelemättömäksi ilmoitettuja lohkoja, luonnonlaidunta ja -niittyä sekä avointa hakamaata ei hyväksytä tukikelpoiseksi. Jos kyseinen pysyvästi viljelemätön lohko otetaan myöhemmin viljelyyn, sitä voidaan hakea tukikelpoiseksi käytävissä olevien määrärahojen puitteissa kyseisenä vuonna. Tällainen lohko luetaan mukaan pinta-alan kasvamisiin siten kuin kohdassa 2.4. on selvitetty. Jos tukikelpoinen lohko ilmoitetaan myöhemmin vuosina pysyvästi viljelemättömäksi tai se todetaan sellaiseksi valvonnassa, se luetaan pinta-alan vähenemisiin siten kuin kohdassa 2.5. on selvitetty.

Luonnonhaittakorvausta ei voida maksaa, eikä tukikelpoiseksi voida hakea sellaista peltoa, jota koskee luopumiseläkelain (16/1974) 6 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu viljelemättömyyssitoutuminen, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksista annetun lain (1330/1992) 9 §:ssä tarkoitettu viljelemättömyyssitoutuminen tai maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) 12 §:ssä tarkoitettu viljelemättömyyssitoutuminen. Jos tällaisen viljelemättömyyssitoutumisen alaisen pellon hallinta siirtyy viljelemättömyyssitoutumisen antaneelta henkilöltä sellaiselle viljelijälle, joka alkaa viljellä ko. aluetta, kyseinen viljelijä voi hakea peltoa tukikelpoiseksi määrärahatilanteen sallimessa ja sille voidaan maksaa tukea (kts. kuitenkin kohta 2.4).

Lohkon voi ilmoittaa tukikelpoiseksi ja poistaa tukikelpoisesta alasta ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen kohdassa 2.4. ja 2.5. selvitettyin vaikutuksin. Viljelijä voi poistaa tukikelpoisiksi lohkoiksi ilmoittamiaan lohkoja viljelystä tai hallinnastaan ja pellon hallinta voi siirtyä viljelijälle, joka ei ole sitoutunut luonnonhaittakorvausta koskeviin ehtoihin ilman luonnonhaittakorvauksen takaisinperintää sitoumuskauden aikana siten kuin kohdissa 2.3. ja 2.5. on selvitetty. Viljelijä voi myös olla hakematta tukikelpoisuutta tietyille peruslohkoille edellyttäen, että tilan vähimmäispintaalavaatimus täyttyy.

2.3 Tukikelpoisten lohkojen muutosmahdollisuudet ja vertailuala

Tukikelpoisissa lohkoissa tapahtuneita muutoksia verrataan ensimmäisenä sitoumusvuotena tukikelpoisiksi lohkoiksi hyväksytyjen peruslohkojen pintaalojen summaan eli vertailualaan.

Arvioitaessa, ovatko tukikelpoisten lohkojen muutokset sallituissa rajoissa, pinta-alan kasvamiseen tai vähenemiseen ei lueta seuraavia tapauksia:

1) Tukijärjestelmässä jo olevien lohkojen hallinnassa tapahtuneita muutoksia

Kun lohkon hallinta siirtyy luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen antaneelta viljelijältä, joka on ilmoittanut lohkon edellisenä sitoumusvuotena vuosittaisessa tukihakemuksessaan ja lohko on hyväksytty tukikelpoiseksi, toiselle luonnonhaittakorvaukseen sitoutuneelle viljelijälle, joka ilmoittaa lohkon vuosittaisessa tukihakemuksessaan, lohko liitetään sen viljelijän sitoumukseen, jolle lohko siirtyy ja joka näin jatkaa lohkon osalta sitoumusta. Tällaisia lohkomuutoksia ei lasketa pinta-alojen vähenemisiin eikä kasvamisiin. Tässä selvitetty lohkojen liittäminen voimassa olevaan sitoumukseen on mahdollista koko sitoumuskauden ajan.

2) Lohkoja, jotka siirtyvät sitoumuksen antaneelle kyseessä olevan sitoumusvuoden aikana sellaiselta viljelijältä, joka tai jonka puoliso on yli 65 -vuotias

Em. lohkoja ei lasketa pinta-alan kasvamisiin, jos tällaisten samana sitoumusvuonna siirtyvien lohkojen pinta-alojen summa on yli 2 ha. Tällaisessa tapauksessa viljelijän on ilmoitettava tästä erikseen vuotuisen tukihaun yhteydessä. Jos em. peltolohkot vuokrataan, vuokra-ajan on oltava sitoumuskauden loppuun saakka.

Yli 65 -vuotiaalla viljelijällä tarkoitetaan tässä viljelijää, joka on harjoittanut ennen sitoutuneelle viljelijälle tapahtunutta hallinnansiirtoa hallinnassaan olevalla maatilalla maa- tai puutarhataloutta. Kotitarveviljelyä ei katsota maa- tai puutarhatalouden harjoittamiseksi. Yli 65 -vuotiaan viljelijän tai jäljempänä tarkoitettun kuolinpesän on tullut itse viljellä siirtyvää peltoalaa hallinnansiirtoa edeltävänä kasvukautena.

Jos kuolinpesä tekee yli 65 -vuotiaan viljelijän hallinnassa olleen peltoalan hallinnansiirron sitoutuneelle viljelijälle, voidaan pellon katsoa tulleen yli 65 -vuotiaalta viljelijältä, jos kyseinen yli 65 -vuotias viljelijä on kuollut sen sitoumus- tai kalenterivuoden aikana, jona hallinnansiirto on tapahtunut. Jos kyseessä on useamman viljelijän yhdessä harjoittama tai yhteisömuodossa harjoitettava maa- tai puutarhatalous edellytetään, että kaikki viljelijät, yhtiömiehet, jäsenet tai osakkaat ovat yli 65 -vuotiaita.

3) Peltoaloja, jotka ovat tulleet sitoutuneen viljelijän hallintaan kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 88 §:ssä tarkoitettussa uusjakosuunnitelmassa päätettyjen tilusten järjestelyjen kautta

Em. lohkoja ei lasketa pinta-alan kasvamisiin, edellyttäen, että uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun uusjakosuunnitelman mukaisesti sitoumuskauden alkamisen jälkeen.

Edellä sanottua sovelletaan myös vuokrattuihin peltoihin silloin kun vuokra-alue on kiinteistönmuodostamislain 86 §:n nojalla uusjakosuunnitelman mukaisesti siirretty toiseen paikkaan.

Uusjaon kautta viljelijän hallintaan tulleita uusia pelto-ohkoja voidaan kuitenkin hyväksyä edellä sanotulla perusteella tukikelpoiseksi pinta-alaltaan enintään yhtä paljon kuin lainvoimaisen uusjakosuunnitelman mukaan on viljelijän hallinnasta poistunut tukikelpoisia peltolohkoja.

4) Tapauksia, joissa lohkon poistumisen syynä on ylivoimainen este

Lohkoja, joiden poistumisen syynä on ylivoimainen este, ei lasketa pinta-alojen vähenemisiin. Ylivoimaisiksi esteiksi voidaan katsoa seuraavat tapaukset:

- a) viljelijän kuolema
- b) viljelijän pitkäaikainen kyvyttömyys harjoittaa ammatiaan
- c) maatilan merkittävän osan pakkolunastus, jos kyseinen pakkolunastus ei ollut ennakoitavissa sitoumuksen tekopäivänä
- d) vakava luonnononnettomuus, jolla on merkittävää vaikutusta tilan viljelyalaan
- e) eläinten kasvatukseen tarkoitettujen rakennusten tuhoutuminen onnettomuudessa
- f) eläinkulikutauti, joka koskee viljelijän koko karjaa tai osaa siitä
- g) viljelijän vakava sairaus
- h) maatilan pakkolunastus tai lunastus yleisen edun vuoksi
- i) viljelijä alkaa saada täyttä työttömyyseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä tai siirtyy maatalouden luopumistukijärjestelmään
- j) sitoumuspinta-ala vähenee vastoin viljelijän omaa tahtoa esimerkiksi:
 - kuolinpesän jakaminen tai avioeron aiheuttama omaisuuden jako aiheuttaa pinta-alojen vähenemisen vuokrasopimuksen päättymisen tai omaisuuden menetyksen vuoksi
 - vuokratun alueen pitkäaikainen hallinta katkeaa vastoin perusteltua oletusta

Näissä tapauksissa viljelijän tai hänen oikeudenomistajansa on ilmoitettava tästä erikseen kirjallisesti kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

2.4 Pinta-alan kasvaminen

Uusien alueiden tukikelpoiseksi hyväksyminen vuoden 2006 jälkeen riippuu EU:n rahoituskehystä ja valtion talousarviossa vahvistetusta käytettävissä olevasta määrärahasta.

Jos viljelijä myöhemmin sitoumusvuosina ilmoittaa hakevansa tukikelpoiseksi lohkoa, joka siirtyy hänelle viljelijältä, joka ei ole antanut vastaavaa voimassaolevaa sitoumusta tai kyseessä on uusi lohko kuten esimerkiksi raivattu lohko tai ko. sitoumusvuonna viljelyyn otettava aiemmin pysyvästi viljelemättömänä ilmoitettu lohko, luetaan em. lohkojen pinta-alat pinta-alan kasvamiin. Näiden sitoumusaikana tukikelpoiseksi haettujen peruslohkojen pinta-alojen summaa verrataan vertailuun.

Sitoumukseen voidaan määrärahatilanteen salliessa liittää toisena ja kolmantena sitoumusvuotena alueita, jotka eivät ole aiemmin olleet tukikelpoisia tai joita toinen luonnonhaittakorvaukseen sitoutunut viljelijä ei ole ilmoittanut edellisen sitoumusvuoden vuosittaisella tukihakemuksella. Näiden toisena ja kolmantena si-

toumusvuonna liitettävien alueiden pinta-alojen summa voi olla enintään 50 % viljelijän vertailualueesta tai korkeintaan kaksi hehtaaria. Esimerkiksi pienillä 3 hehtaarin tiloilla 2 ha on suurin sallittu lisäys ilman uuden sitoumuksen antovelvoitetta. Jos pinta-alan lisäys on tätä suurempi, viljelijä voi antaa uuden 5 -vuotisen sitoumuksen määrärahatilanteen salliessa.

Jos viljelijän hallintaan tulee neljäntenä tai viidentenä sitoumusvuotena uusia edellä mainittuja peltolohkoja, jäävät lohkot tukikelvottomiksi, ellei pinta-alan kasvu neljäntenä tai viidentenä sitoumusvuotena ylitä 50 % vertailualueesta. Tällöin viljelijä voi määrärahatilanteen näin salliessa antaa uuden 5 -vuotisen sitoumuksen. Jos uusia sitoumuksia ei määrärahatilanteen vuoksi voi antaa, on tukikelvottomia uusia lohkoja kuitenkin viljeltävä näiden sitoumusehtojen mukaisesti.

2.5 Pinta-alan väheneminen

Viljelijän on palautettava hänelle maksetut kyseisten lohkojen luonnonhaittakorvaukset kaikilta aikaisemmilta vuosilta, jos viljelijän tukikelpoisia lohkoja siirtyy sitoumusaikana viljelijälle, jolla ei ole voimassaolevaa vastaavaa sitoumusta (tai joka ei anna tai ei voi antaa sitoumusta seuraavan tukihauksen yhteydessä) tai tukikelpoisia lohkoja poistetaan viljelystä (esimerkiksi metsityksen kautta). Tukien palauttamisen edellytyksenä on lisäksi, että näiden sitoumuskaudella vähenneiden lohkojen pinta-alojen summa on yli 20 % (ja kuitenkin yli 5 ha). Vähimmäispinta-alavaatimuksen on kuitenkin täyttyvä koko sitoumusajan.

Jos pinta-alan vähenemisen syynä on kohdassa 2.3. tarkoitettu ylivoimainen este, ei tästä johtuvaa vähenystä lueta mukaan pinta-alojen vähenemisiin. Tämä edellyttää sitä, että viljelijä toimittaa tuen myöntäneelle kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle kirjallisen ilmoituksen asiasta 10 työpäivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on mahdollista toimittaa. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tekee päätöksen siitä, onko kysymyksessä ollut ylivoimainen este.

2.6 Sitoumuksen siirtäminen

Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen voi hakeuksesta siirtää luonnonhaittakorvausta koskevan sitoumuksen koko maatilan uudelle omistajalle tai haltijalle, jos maatilan omistus- tai hallintaoikeus siirtyy sellaiselle viljelijälle, joka täyttää tuen myöntämisen yleiset edellytykset, eikä alkuperäisen sitoumuksen antaja jatka maatalouden harjoittamista. Kotitarveviljelyä varten luopuva viljelijä voi kuitenkin jättää pienen peltoalan (alle 0,5 hehtaaria). Siirtotapauksessa viljelijä jatkavan viljelijän on noudatettava luonnonhaittakorvausta koskevaa sitoumusta aiemman viljelijän antaman sitoumuksen jäljellä olevan sitoumusajan.

Jos luonnonhaittakorvaukseen sitoutunut tila jaetaan kokonaisuudessaan perinnönjaon, osituksen tai yhtymän purkautumisen vuoksi, sitoumus voidaan siirtää kaikkien näin muodostuneiden tilanosien uusille omistajille tai haltijoille.

Luonnonhaittakorvausta koskeva sitoumus voidaan siirtää maatilan entiseltä omistajalta tai haltijalta uudelle omistajalle tai haltijalle edellyttäen, että siirtämistä koskeva kirjallinen hakemus toimitetaan 10 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Erityisestä

syystä voidaan myöhemminkin toimitettava hakemus hyväksyä. Luonnonhaittakorvaussitoumuksen siirtämistä koskeva hakemus on tehtävä maa- ja metsätalousministeriön vahvistamalla lomakkeella numero 160.

2.7 Sitoumuksesta luopuminen ja sen raukeaminen

Maksettu tuki peritään takaisin, jos viljelijä luopuu kirjallisesti sitoumuksesta ennen sitoumuskauden päättymistä. Sitoumuksesta luopumisella tarkoitetaan myös tilannetta, jossa tukeen sitoutunut viljelijä ei hae vuosittaista maksatusta, eikä hakematta jättämisen syynä ole kohdassa 2.3. tarkoitettu ylivoimainen este. Em. tapauksessa viljelijää kuullaan ennen mahdollista tuen takaisinperintää koskevan päätöksen tekemistä.

Tukea ei kuitenkaan peritä takaisin, jos viljelijän sitoumus on ollut voimassa kolme vuotta ja viljelijä luopuu koko tilan myynnin kautta tai muutoin kokonaan maatalouden harjoittamisesta. Luopuva viljelijä voi kuitenkin jättää kotitarveviljelyä varten pienen peltoalan (alle 0,5 hehtaaria).

Tukea ei myöskään peritä takaisin, jos viljelijä luopuu sitoumuksesta ylivoimaisen esteen vuoksi. Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan kohdassa 2.3. tarkoitettut tapaukset.

Sitoumuksesta luopumiseksi ei katsota tilannetta, jossa sitoumuksen antanut viljelijä myy tai vuokraa koko tilansa sellaiselle viljelijälle tai sellaisille viljelijöille, jotka ovat antaneet vastaavan hallinnansiirtohetkellä voimassaolevan sitoumuksen. Tällainen myynti tai vuokraus voi tapahtua myös ennen kuin kolme vuotta on kulunut sitoumuksen alkamisesta. Tällaisessa tapauksessa ei maksettua tukea peritä takaisin ja sitoumus katsotaan rauenneeksi.

Viljelijän on tehtävä 10 työpäivän kuluessa kirjallinen ilmoitus sitoumuksesta luopumisesta kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tekee päätöksen viljelijän vapauttamiseksi sitoumuksen noudattamisesta.

Viljelijän antama sitoumus raukeaa, jos viljelijä siirtyy maatalouden luopumistukijärjestelmään eikä sitoumusta tässä yhteydessä jatketa. Raukeamistapauksissa ei maksettua tukea peritä takaisin.

3 TAVANOMAINEN HYVÄ MAATALOUSKÄYTÄNTÖ

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa viljelijälle, joka noudattaa tavanomaista hyvää maatalouskäytäntöä. Tavanomaisella hyvällä maatalouskäytännöllä tarkoitetaan viljelyä, jota vastuuntuntoinen viljelijä harjoittaa paikkakunnan olosuhteet huomioon ottaen. Pelto on muokattava ja lannoitettava tarkoituksenmukaisella tavalla ja kylvö on tehtävä niin, että se mahdollistaa tasaisen itämisen. Lohkon, jolle tukea haetaan, on oltava kasvukunnoltaan sellainen, että siltä on mahdollista saada korjatuksi markkinakelpoinen sato. Viljelyssä on käytettävä alueelle soveltuvia kasvilajeja ja -lajikkeita sekä alueelle soveltuvaa ja siemenkoon huomioon ottavaa siemenmäärää. Lisäksi hukkakaura on torjuttava, viljelijän on huolehdittava kasvinsuojelusta ja pyrittävä korjuu- ja markkinakel-

poisen sadon tuottamiseen. Sato on korjattava tai aluetta on laidunnettava asianmukaisesti. Tavanomaiseen hyvään maatalouskäytäntöön kuuluu myös se, että viljelijä noudattaa yleisiä ympäristömääräyksiä ja lainsäädännön velvoitteita. Tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön ehdot on selvitetty erillisessä "Tavanomainen hyvä maatalouskäytäntö" -kirjasessa, joka on postitettu kaikille tuen hakijoille keväällä 2001. Se on saatavissa myös kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta. Vaadittavasta ympäristölainsäädännöstä on v. 2005 poistettu seuraavat säädökset:

- Lannoitelaki (232/1993)
- Terveysturvallisuuslaki (763/1994) ja -asetus (1280/1994)
- Laki (1195/1996) ja asetus (1336/1996) eläimistä saatavien elintarvikkeiden elintarvikehygieniasta
- Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)

Sadonkorjuuedellytystä ei täyty nurmen maahan niitto, vaan sato on korjattava tai aluetta on laidunnettava asianmukaisesti. Nurmen kompostointia ei myöskään katsota riittäväksi viljelyksi lukuun ottamatta 5- ja 10 -vuotisten suojavyöhykesopimusten suojavyöhykenurmia. Kirjallisesti, välittömästi vahingon ilmaantua kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle ilmoitetun satovahingon tai muun vastaavan syyn takia korjaamatta jäänyt pelto katsotaan viljelyksi pelloksi. Kesannoinnilta edellytetään sitä, että maan tuottokykyä ei heikennetä ja se toteutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla.

1) Monivuotiset kasvit

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa peltolohkoille, joiden kasvit eivät ensimmäisenä viljelyvuonna tuota satoa. Tällaisia kasveja ovat muun muassa ruokohelppi, kumina, mansikka, marjapensas ja hedelmäpuut sekä muut monivuotiset avomaan puutarhakasvit. Sellaisille monivuotisille kasveille, jotka eivät idä tai muodosta maanpäällistä kasvustoa kylvövuonna, tukea voidaan maksaa ensimmäisen kerran sinä vuonna, jolloin maan pinnalle on muodostunut kasvusto.

2) Viherlannoitus

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa viherlannoitusnurmilohkolle. Viherlannoitusnurmilohkon sato käytetään osana viljelykiertoa siten, että sato jätetään korjaamatta ja hyödynnetään seuraavan viljelykasvin lannoitteena. Tällaisia viljelykiertoja ovat esimerkiksi virnan viljely viherlannoitteeksi sekä perunan ja apilan vuoroviljely. Viljelijän on pyydettäessä osoitettava viherlannoitusnurmeksi ilmoitetun lohkon viljelykierto.

Viherlannoitusnurmen perustamiseen käytetyn siemenen painosta on vähintään 20 prosenttia oltava typensitojakasvin siemeniä. Viherlannoitusnurmeksi vuosittaisella tukihakemuksella ilmoitettujen kasvulohkojen pinta-alojen yhteenlaskettu ala voi olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisten lohkojen pinta-alojen summasta.

Sama ala voidaan ilmoittaa tukihakemuksessa viherlannoitusnurmeksi kahtena peräkkäisenä vuonna

3) Pientareet, suojakaistat ja viljelytekniset päistealueet

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa yli kolme metriä leveämmille pientareille ja suojakaistoille, kun niistä on tehty omat kasvulohkonsa ja niitä on hoidettu pien-

tareista ja suojakaistoista annettujen ympäristötuen säännösten mukaisesti.

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa viljelyksellisestä syystä jätetylle yli 3 metriä leveämmälle päiste-alueelle, joka on erotettu omaksi kasvulohkokseen ja jolla on nurmikasvusto. Nurmelta ei edellytetä sadonkorjuuta, mutta kasvusto on kuitenkin niitettävä tai pidettävä muulla tavoin hoidettuna esimerkiksi laiduntamalla

4) Hunajantuotanto

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa peltolohkolle, jolla kasvaa hunajantuotantoon soveltuvia kasveja, esimerkiksi hunajakukkaa tai puna-apilaa, joiden satoa ei korjata. Tuen maksamisen edellytyksenä on tällöin, että kyseisen peltolohkon välittömässä läheisyydessä sijaitsee tukea hakevan viljelijän mehiläisyhteiskuntia sellainen määrä, että hunajantuotanto muodostaa tukea hakevalle viljelijälle taloudellisesti merkittävän elinkeinon.

5) Ympäristötuen maatalan monimuotoisuuskohteet –lisätoimenpide

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa peltolohkolle, jolle on perustettu maatalouden ympäristötuen maatalan monimuotoisuuskohteet -lisätoimenpiteeseen liittyvä riistalaidun, maisema- tai monimuotoisuuspelto, vaikka lohkolta ei korjata satoa. Tilalla voi kuitenkin olla riistalaitumia ja sellaisia maisema- tai monimuotoisuuspeltoja, joilta satoa ei korjata, pinta-alaltaan enintään 5 % ensimmäisenä sitomusvuonna tukikelpoiseksi haettujen peruslohkojen pinta-alojen summasta. Tämä ei kuitenkaan koske aloja, jotka on ilmoitettu tilatuen mukaiseksi velvoitekesannoksi.

6) Suojavyöhykesopimusalat

Luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa pellolla sijaitsevalle 5- ja 10 -vuotiselle suojavyöhykesopimusaloille (alat ilmoitetaan suojavyöhykenurmena kasvulohkolomakkeella).

7) Velvoitekesannot ja hoidettu viljelemätön

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa tilatessa säädetyllä tavalla määräytyneelle ja säännösten mukaisesti hoidetulle velvoitekesannolle ja sellaiselle viljelemättömälle peltolohkolle, jolle maksetaan tilatukea ja jolla noudatetaan tilatessa säädetyt vuosittaisia hoitotoimenpiteitä (=hoidettu viljelemätön ala). Pinta-alaltaan näin ilmoitettu ala yhteensä voi olla korkeintaan 50 % koko tilan luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoisesta peltoalasta. Loppuosaa kyseisestä peltoalasta on viljeltävä tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön mukaisesti.

8) Satovahingot ja talvehtimistuhot

Satovahingon tai vastaavan syyn vuoksi korjaamatta jäänyt pelto ei ole este luonnonhaittakorvauksen maksamiselle, jos muista tavanomaiseen hyvään maatalouskäytäntöön kuuluvista toimenpiteistä on huolehdittu asianmukaisesti. Satovahingosta on kuitenkin tehtävä kirjallinen ilmoitus välittömästi vahingon ilmaantumista maatalan sijaintikunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Ilmoituksessa on yksilöitävä satovahinko tai vastaava syy. Ilmoitus on suositeltavaa tehdä käyttäen lomaketta Lnro 118.

Jos kasvulohkon osalla on talvehtimistuhon, katsotaan lohko luonnonhaittakorvaukseen oikeutetuksi,

kun lohko on viljelty tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön mukaisesti ja kun pääosalla lohkon pinta-alasta on korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottava kasvusto. Jos tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön täyttymistä ei ole mahdollista todeta tai talvehtimistuhon johtuen pääosalla lohkoa ei ole mahdollista tuottaa korjuu- ja markkinakelpoista satoa, kyseiselle lohkolle ei voida maksaa luonnonhaittakorvausta, ellei lohkoa kylvetä keväällä uudelleen.

Seuraavilla puutarhakasveilla on noudatettava vähintään alla mainittuja vähimmäiskasvutiheyksiä:

Mansikka, mesimarja ja jalomaarain 15 000 kasvia/ha
Jos em. kasveilla käytetään viljelytapaa, jossa maanpinnan katteena ei käytetä muovia ja syntyvien rönstyimien annetaan juurtua emotaimien viereen, taimitiheys voi ensimmäisenä kasvukautena olla pienempi, mutta kuitenkin vähintään 11 000 kasvia/ha. (30.6 jälkeen istutettujen kasvien osalta lopullinen taimitiheys (15 000 kasvia/ha) on saavutettava tällöin istutusvuotta seuraavana kasvukautena.)

Herukat ja karviaiset	2 200 kasvia/ha
Vadelma	2 800 kasvia/ha
Tyrni	800 kasvia/ha
Pensasmustikka	2 250 kasvia/ha
Hedelmäpuut	400 kasvia/ha

Näitä kasvutiheyksiä ei kuitenkaan sovelleta ennen ensimmäistä sitomusvuotta perustettuihin kasvustoihin, jos nämä kasvustot täyttävät muutoin ammattimaisen viljelyn tunnusmerkit.

4 TUEN MAKSAMINEN JA TUEN MÄÄRÄ

4.1 Luonnonhaittakorvauksen hakeminen

Ensimmäisen sitomusvuoden jälkeen luonnonhaittakorvauksen maksatusta on haettava vuosittain pinta-alatukihakemuksella, joka on toimitettava viimeistään pinta-alatukien viimeisenä hakupäivänä sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka toimialueella maatalan talouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, hakemus on toimitettava sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, jonka alueella pääosa maatalan pelloista sijaitsee.

Jos hakemusta ei ole täytetty huolellisesti ja annettu kaikkia tarvittavia tietoja, voidaan hakemus tästä syystä hylätä neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 ja komission asetuksessa (EY) N:o 796/2004 säädetyin yhdenntyn hallinto- ja valvontajärjestelmän mukaisesti. Jos hakemus on jätetty säädetyin viimeisen hakupäivän jälkeen, sovelletaan hakemuksen myöhästymiseen yhdenntyn järjestelmän mukaisia myöhästymisseuraamuksia.

4.2 Vuosittainen maksuala

Luonnonhaittakorvausta voidaan maksaa pellon osalta, joka on ilmoitettu vuosittaisessa tukihakemuksessa pelto- ja puutarhakasvien viljelyssä olevaksi tukikelpoiseksi alaksi ja joka on hyväksytty tukikelpoiseksi.

Tukea ei makseta alle 0,05 ha:n peltolohkoille, vaikka ne lasketaan mukaan minimipinta-alaan, jos ne ovat kooltaan vähintään 0,01 ha. Maksettavan tukimäärän on oltava kuitenkin luonnonhaittakorvaushakemusta kohden yli 50 euroa.

Tilatukijärjestelmän mukaiselle velvoitekesantoalalle ja hoidetulle viljelemättömälle peltoalalle voidaan vuonna 2006 maksaa luonnonhaittakorvaus. Pinta-alaltaan näin ilmoitettu ala yhteensä voi olla korkeintaan 50 % koko tilan luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoisesta alasta mutta ei enempää kuin mitä on viljelty tavanomaisen hyvän maatalouskäytännön mukaisesti. Velvoitekesantoalalle, joka on luonnonhaittakorvauksessa tukikelpoinen, voidaan luonnonhaittakorvaus aina maksaa. Luonnonhaittakorvausta ei makseta tilapäisesti viljelemättömille peltolohkoille eikä kasvimaille. Luonnonlaidun ja -niitty ei myöskään oikeuta tukeen. Puuvartisten energiakasvien (esim. energiapaju) aloille ei makseta luonnonhaittakorvausta.

Luonnonhaittakorvausta ei makseta pelloille, joita koskee vanhan maatalouden ympäristöohjelman (1995 - 99) mukainen 20-vuotinen sopimus (esim. suojavyöhykesopimus). Luonnonhaittakorvaus voidaan kuitenkin maksaa uuden maatalouden ympäristötukijärjestelmän (2000 - 2006) mukaisesti pellolle tehtäville 5- tai 10 -vuotisille suojavyöhykesopimusaloille (ilmoitettava suojavyöhykenurmena).

Uuden maatalouden ympäristötukijärjestelmän mukaiselle 5- tai 10 -vuotiselle luonnon monimuotoisuuden tai maiseman kehittämisen ja hoidon erityistukisopimusaloille ei makseta luonnonhaittakorvausta. Kuitenkin jos näihin erityistukisopimukseen sisältyvän toimeenpantavan suunnitelman mukaan pellolla olevaa sopimusaluetta laidunnetaan tai siltä korjataan sato, luonnonhaittakorvaus voidaan maksaa.

Sellaisille maatalouden ympäristötuen erityistuen sopimusaloille, jotka eivät ole enää viljelykäytössä (esimerkiksi kosteikot), ei luonnonhaittakorvausta voi maksaa vaikkakin sopimusala luetaan mukaan vähimmäispinta-alaan.

Tuen maksamisen edellytyksenä on, että kasvulohkolomakkeella ilmoitettujen kasvien istutus tai kylvö tehdään viimeistään 30.6. Edellisestä poiketen voidaan tämän jälkeen kylvettäville, satoa kyseisenä vuonna tuottaville maatalouden ympäristötuen 1-ryhmän puutarhakasveille maksaa tuki, jos lohkolle kylvetään esikasvi (esim. raiheinä) 30.6. mennessä. Jos esikasvia ei kylvetä, on tästä ilmoitettava kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Tällöin kyseiselle lohkolle ei makseta luonnonhaittakorvausta. Esikasvia ei kuitenkaan vaadita ja tuki voidaan maksaa, jos kyseessä ovat salaattikasvit, kiinankaali, kukkakaali tai parsakaali.

4.3 Tuen määrä

Viljelijälle maksetaan vuosittain luonnonhaittakorvausta tukikelpoiseksi ilmoitetulta ja sellaiseksi hyväksytyltä peltohehtaariilta: A -alueella 150 euroa/ha, B - C1 -alueilla 200 euroa/ha ja C2 - C4 -alueilla 210 euroa/ha.

5 ASIAKIRJOJEN SÄILYTTÄMINEN

Luonnonhaittakorvauksen ehtoihin liittyvät asiakirjat on säilytettävä tilalla koko sitoumuskauden ajan ja kolme vuotta sen jälkeen.

6 MUUTOKSISTA ILMOITTAMINEN

Viljelijän tai hänen oikeudenomistajansa on tehtävä kirjallinen ilmoitus viljelijää tai tilaa koskevista olosuhteiden muutoksista sen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, joka on vastaanottanut viljelijän luonnonhaittakorvausta koskevan hakemuksen. Tässä tarkoitettuja muutoksia ovat esimerkiksi koko tilan myynti tai vuokraus toiselle viljelijälle. Ilmoitus on tehtävä 10 työpäivän kuluessa olosuhteissa tapahtuneesta muutoksesta.

7 VALVONTA JA SEURAAMUKSET

Viljelijän on annettava vuosittain pinta-aratukia koskevan hakemuksen yhteydessä asianomaisen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle maa- ja metsätalousministeriön määräämät tiedot ja selvitykset.

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosastolla on oikeus suorittaa ennakolta ilmoittamatta tuen myöntämiseen ja maksamiseen liittyviä tarkastuksia. Tuen saaja on velvollinen esittämään kaikki tarvittavat tiliasiakirjat ja muun aineiston korvauksetta sekä muutoinkin avustamaan tarkastuksessa.

Viljelijälle maksettavaa tukea voidaan vähentää siten kuin siitä erikseen säädetään, jos valvonnan perusteella todetaan, että viljelijä ei ole noudattanut sitoumusehtoja tai että hakemuksessa ilmoitetuissa pinta-aloissa on virheitä.

Tuki voidaan periä takaisin kokonaan tai osittain tuen saajalta silloin, jos viljelijä on antanut vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, tukea on maksettu perusteettomasti tai liikaa, viljelijä ei noudata sitoumuksen ehtoja, viljelijä peruuttaa antamansa sitoumuksen tai tilan omistus- tai hallintaoikeus siirtyy eikä jatkaja anna 10 työpäivän kuluessa sitoumusta siitä, että luonnonhaittakorvauksen ehtoja noudatetaan. Luonnonhaittakorvauksen maksamisen ja aiheettomasti maksetun määrän palauttamisen väliseltä ajalta peritään korkoa.

Myönnetty tuki voidaan periä takaisin osittain tai kokonaan, jos viljelijä ryhtyy sellaisiin pellon hallinnan muutoksia koskeviin tai muihin vastaaviin toimenpiteisiin, joiden ilmeisenä tarkoituksena on kiertää tuen myöntämismäärätyksiä yleisiä edellytyksiä tai välttää noudattamasta tuen myöntämismäärätyksiä edellytyksiä.

Viljelijä suljetaan luonnonhaittakorvausjärjestelmän ulkopuolelle kyseisen kalenterivuoden ajaksi, jos kysymyksessä on vakavan laiminlyönnin seurauksena tehty väärä ilmoitus. Viljelijä suljetaan luonnonhaittakorvausjärjestelmän ulkopuolelle myös seuraavan vuoden ajaksi, jos kyseessä on tahallisesti tehty väärä ilmoitus.